

Radionica o licenciranju klubova
"Hrvatski klupski nogomet: danas za sutra"

ULOGA ČASNIKA ZA GLEDATELJE S INVALIDITETOM

Iva Cigrovskij, mag. nov.

*Stručnjakinja za nove medije
Časnica za gledatelje s invaliditetom*

Veljača 2020.

GNK DINAMO

sezona 2020-2021

ODGOVORNOST KLUBOVA U ZAJEDNICI

- Uspjesi na travnjaku: prva momčad, B momčad, nogometna škola – osvajanje trofeja
- Uspjesi i postignuća izvan travnjaka – društveno odgovorni projekti → integracija osoba s invaliditetom u nogomet
- Planiranje i organiziranje aktivnosti i projekata s ciljem prevencije i sprječavanja bilo kojeg oblika diskriminacije i rasizma u nogometu
- Promocija jednakosti i različitosti kroz nogomet

Pravilnik o licenciranju klubova i financijskom fair playu – Članak 35bis tog Pravilnika

1. Tražitelj licence mora imati imenovanog **časnika za gledatelje s invaliditetom** koji će pružati potporu u odnosu na dostupnost pristupačnih i uključivih objekata i usluga
- Članak 35bis propisuje da klub mora imenovati časnika za gledatelje s invaliditetom koji je **odgovoran za poboljšanje pristupa za osobe s invaliditetom** (na dane utakmica i na dane bez utakmice)
- Veliki klubovi imaju zasebne sektore
 - Manji klubovi – 1 osoba DAO ili 1 osoba DAO/SLO

NACIONALNA STATISTIKA

- HRVATSKA (3.5.2019.)
511 281 osoba s invaliditetom
(4 087 843)
→ 12,4% ukupnog stanovništva RH
- Najveći broj osoba s invaliditetom 248 389 (49%) u dobnoj skupini 65+; 217 578 (42%) osoba u radno aktivnoj dobi 20-64 godina; 9% djece/mladih 0-19 godina
- Najveći broj: prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji (27% ukupnog broja osoba s invaliditetom)

**podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo*

LOKALNA STATISTIKA

- Grad Zagreb (3.5.2019.) – 86 274 osoba s invaliditetom, 45.630 M (53%) 40.644 Ž (47%)
 - 10,8% ukupnog stanovništva županije (803 900)
- Obrazovanje - 53% osoba s invaliditetom nema završenu osnovnu školu ili ima samo osnovnoškolsko obrazovanje
- Zagrebača županija (3.5.2019.) – 33 323 osoba s invaliditetom, 20391 M (61%) i 12932 Ž (39%)
 - 10,7% ukupnog stanovništva županije

**podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo*

PRIMJERI

USPOREDBA

- **AC MILAN** - 5 osoba (CSR odjel i zaklada) + 8 osoba iz komunikacijskog odjela isključivo za ovu temu
- **RB LEIPZIG** - tim od 30 osoba (potpuno pristupačan stadion)
- **MANCHESTER CITY** - Access team 10 osoba
- **GNK DINAMO** - 1 osoba (za vrijeme evenata - PR sektor, 3 osobe)

**podaci CAFE-a, working group Leipzig*

BROJ NAVIJAČA NA UTAKMICAMA

KLUB	STADION	NAVIJAČI S INV.
• FC BARCELONA	99 354	> 250
• REAL BETIS	60 721	> 1100
• OLYMPIQUE LYON	59 186	> 126
• MANCHESTER CITY	55 097	> 252
• CF VALENCIA	55 000	> 50
• GNK DINAMO	35 123	> 40 - 130
• LEGIA WARSAW	31 103	> 150 - 200
• CLUB BRUGGE	29 062	> 200

**podaci CAFE-a, working group Leipzig*

PRIMJERI POZITIVNIH PROMJENA

- SWANSEA CITY – uvođenje online servisa za prodaju ulaznica za navijače s invaliditetom → 52% porast prodaje
- REAL BETIS – porast članova osoba s invaliditetom za 30%
- LIVERPOOL – porast prodaje ulaznica za osobe s invaliditetom 44% (2015. - 2017.)
- GNK DINAMO – porast broja navijača s invaliditetom na utakmicama (2015. - 2020.)
 - a) B utakmice 1-5 → 30
 - b) A utakmice 10 → 140

**podaci CAFE-a, working group Leipzig*

GODIŠNJI BUDŽETI ZA PROJEKT

- KAA GENT 4.600,00 Eura
- ZENIT 70 - 120.000,00 Eura
- **GNK DINAMO** 10.000,00 Eura
 - Audio deskripcija
 - Ulaznice
 - Eventi/pojedinačne aktivnosti
 - Infrastruktura

**podaci CAFE-a, working group Leipzig*

KAKO KRENUTI?

- UEFA & CAFE *Access for all* priručnik
- UEFA *DISABILITY ACCESS OFFICER HANDBOOK* 2017 – priručnik za časnike za gledatelje s invaliditetom
- <https://www.cafefootball.eu/>
- *USTAV RH* - određenje kojim se društvo jasno očituje o apsolutno izjednačenim pravima svakog pojedinca, bez obzira na rasnu, vjersku, spolnu ili bilo koju drugu različitost
- *Zakon o suzbijanju diskriminacije* - ostvarivanje jednakih mogućnosti i zaštita od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi

EUROPSKI PROJEKTI

- UEFA: #equalgame, “No to racism”
- ECA – CSR aktivnosti i godišnji izvještaj
- EFDN – mreža europskih profesionalnih nogometnih klubova koji velik dio svog poslovanja i rada posvećuju društveno odgovornim projektima

“More than football” akcijski tjedni

- CAFE – službeni partner UEFA-e za osobe s invaliditetom

“CAFE Week of action” #totalaccess

- FARE: Fare akcijski tjedni

#equalgame #footballpeople

KAKO KLUB MOŽE POMOĆI?

- Otvoriti se prema navijačima s invaliditetom
- Omogućiti im jednak pristup stadionu i utakmicama
- Učiti od najboljih i najvećih, a djelovati prema individualnim mogućnostima
- Low-cost rješenja
- Uključiti igrače kao uzore djece i mladih
- Neuspješne projekte pretvoriti u poučna iskustva
- Komunicirati s osobama s invaliditetom i prikupljati njihova iskustva i mišljenja

AKTIVNOSTI 2015. – 2020.

ZADACI I ULOGA (DAO)

- Osmišljavanje projekata i aktivnosti
- Konzultacije s CAFE-om – savjeti, iskustva, prijedlozi, pomoć
- Izračun troškova za određenu aktivnost
- Prezentacija aktivnosti vodstvu kluba
- Pokretanje i koordinacija projekta
- Medijsko praćenje projekta
- Mjerenje uspješnosti – dugoročni projekti
- Komunikacija sa svim sektorima: prodaja ulaznica, sigurnost, članstvo, direktor stadiona na tjednoj razini

- Pristupačnost stadiona - infrastruktura
- Komunikacija s lokalnim vlastima i lokalnim udrugama
- Zapošljavanje osoba s invaliditetom

KATEGORIJE AKTIVNOSTI

AKTIVNOSTI ZA
NAVIJAČE S
INVALIDITETOM

SUZBIJANJE
RASIZMA I
DISKRIMINACIJE

PROMOCIJA
ZDRAVOG NAČINA
ŽIVOTA

PROMOCIJA SPORTA

PRISTUPAČNOST
STADIONA

INOVACIJE

HUMANITARNE
AKCIJE

INTEGRACIJA OSOBA S INVALIDITETOM

AUDIO DESKRIPCija
ZA SLIJEPE I
SLABOVIDNE
NAVIJAČE

CENTAR ZA
REHABILITACIJU
ZAGREB

NAVIJAČI U
INVALIDSKIM
KOLICIMA

JEDNAKOST = JEDINI
IZBOR

DINAMO POWER
TEAM

CENTAR SILVER

PROMOCIJA NA
STADIONU

SAVEZ GLUHIH
GRADA ZAGREBA

CASE STUDY

AUDIO DESKRIPCIJA ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE NAVIJAČE

- Udruga slijepih Zagreb i Grad Zagreb
- Po prvi put u Hrvatskoj
- Projekt financira GNK Dinamo
- Pilot projekt 2017. → Dinamo – Istra 1961
- 20 slijepih i slabovidnih navijača prati utakmicu putem prijemnika i slušalica
- Komentator i narator komentiraju utakmicu iz novinarske lože → naracija kao deskriptivno opisivanje događanja na terenu i atmosfere
- Od 2017. do 2020. godine - 30 audio deskripcija
- Održivost projekta?

CENTAR ZA REHABILITACIJU ZAGREB

- Suradnja od 2017. godine
 1. Ulaznice za utakmice
 2. Odlazak igrača u centar – blagdani, radionice
 3. VIP doživljaj utakmice za navijače s intelektualnim teškoćama 2018. → CAFE nagrada
 4. Case study – osoba s Down sindromom
- Navijač → Volonter → Djelatnik na privremenom zaposlenju u fan shopu
- integracija osoba s invaliditetom u društvo

OSOBE U INVALIDSKIM KOLICIMA

- Osobni pristup
- Web stranica s informacijama o prijavama za ulaznice
- Dostupnost za komunikaciju na dnevnoj razini; poseban e-mail
- Personalizirane ulaznice i akreditacije za pratnju
- Posebna stranica i aplikacija za prijave
- Asistencija na stadionu u slučaju potrebe
- Dekice – hladniji dio godine
- Matchday programi, navijački rekviziti
- Meet & greet s igračima nakon utakmica
- Male utakmice 15 navijača
- Velike utakmice 50 navijača

JEDNAKOST = JEDINI IZBOR

- Klupski program od 2012. godine
- Aktivnosti s ciljem **promocije jednakosti i različitosti**
- Kampanja s igračima i sportašima pripadnicima različitih rasa, nacionalnosti, spola
- Kampanje sa sportašima s invaliditetom
- Promocija kroz igrače prve momčadi i djecu nogometne škole
- Suradnja s brojnim udrugama – romski dječji vrtić iz Međimurja, NK Nur – Islamska zajednica
- Meet and greet s prvotimcima za sportaše s invaliditetom – AK AGRAM

DINAMO POWER TEAM

- Dinamova nogometna momčad djece s teškoćama u razvoju
- Akademija zdravog življenja & Hrvatski nogometni savez; partner Udruga SILAB
- Treninzi jednom tjedno od 2018. godine, treneri iz Dinamove nogometne škole, trening na terenu stadiona Maksimir
- GNK Dinamo osigurava opremu za djecu
- Posjet igrača prve momčadi, nogometašica ŽNK Dinamo
- Sudjelovanje u sklopu SPL na nacionalnoj razini

CENTAR SILVER

- Promo projekt - pomoć u traženju socijalizatora pasa pomagača uz igrače prve momčadi
- Velika promocija – mala uspješnost projekta
- Socijalizacija pasa pomagača dolascima na utakmice Dinama na stadionu Maksimir
- Promocija putem društvenih mreža
- Senzibiliziranje javnosti i navijača o ulozi pasa pomagača za osobe s invaliditetom
- **DAN BIJELOG ŠTAPA** – edukacija djece iz nogometne škole “Kako pristupiti slijepim osobama”

PROMOCIJA NA STADIONU

- Program “NE NASILJU! NE RASIZMU!”
- Banneri, led display reklame, semafor
- Poruka spikera prije početka utakmice
- Oznaka na ulaznicama/akreditacijama

- Promocije svih aktivnosti u sklopu utakmice
- Akcijski tjedni – promocija kroz igrače prve momčadi na samim utakmicama

SAVEZ GLUHIH GRADA ZAGREBA

- Promocija [zapošljavanja osoba s invaliditetom](#)
- Video priča o kafiću “SILENT CAFFE”
- Vratar Danijel Zagorac - [pozdrav navijačima na znakovnom jeziku](#) – emitiranje na semaforu prije utakmice
- Ulaznice za utakmice
- [Anketa](#) među gluhim navijačima o navijačkim navikama
- Odlazak igrača u blagdansko vrijeme na druženje s gluhom djecom

ZAJEDNIČKE AKTIVNOSTI

1. SPECIAL POWER LEAGUE
 - Turnir i druženje za djecu različitih klubova
2. DJECA PRATITELJI IGRAČA
 - Dinamo – Istra 1961
 - Djeca iz SPL pratitelji igrača obje momčadi
3. AUDIO DESKRIPCIJA ZA SLIJEPE
 - Dinamo – Hajduk
 - Slijepa djeca iz Centra Vinko Bek zajedno na tribini
4. AKCIJSKI TJEDNI – ZAJEDNIŠTVO (HNS)

CASE STUDY – CAFE NAGRADA

CAFE Week of Action 2018.

- VIP doživljaj utakmice za navijače s intelektualnim teškoćama
- Dolazak dvojice prvotimaca – Soudani i Gavranović
- Gledanje utakmice iz VIP lože
- Nagrada CAFE-a za najbolju inicijativu godine, 2018.

CASE STUDY – OBILAZAK STADIONA

EFDN More than football action weeks 2018.

- Obilazak stadiona za slijepe i slabovidne navijače
- Po prvi put u Hrvatskoj i u povijesti kluba
- Pričanje priča o stadionu uživo
- Šetnja po stadionu – svlačionice, teren, Plavi salon

CAFE Week of action 2019.

- TAKTILNI obilazak stadiona za slijepe i slabovidne navijače
- Kartice s tekstom na Brailleovom pismu
- Komentiranje naratora/vodiča
- Izloženo: nogometna lopta, golmanske rukavice, dres
- Trofeji u Plavom salonu – taktilno iskustvo

CASE STUDY - POSLOVNA SURADNJA

Udruga slijepih Zagreb

- Početak suradnje 2017.
- Gotovo 30 audio deskripcija za slijepe
- Obilazak + taktilni obilazak stadiona
- Neispunjena kvota zapošljavanja osoba s invaliditetom – novčana naknada (30% minimalne plaće po osobi) → zamjenski način ispunjavanja kvote
- Sporazum o poslovnoj suradnji 2020.
- Tvrtka Sfera visia – izrada bio sapuna – zapošljava slijepe i slabovidne osobe
- Prirodni DINAMO sapuni – suveniri
- Promocija zapošljavanja osoba s invaliditetom

CASE STUDY - FAN SHOP

DINAMO FAN SHOP

Lokacija 1: Stadion Maksimir

- ulaz prilagođen osobama s invaliditetom

Lokacija 2: Jurišićeva ulica

- ulaz nepristupačan osobama s invaliditetom (stepenice)

Konzultiranje s CAFE-om →
rekonstrukcija ulaza (rampa)

FAIR PLAY NA TRIBINAMA

- Suzbijanje upotrebe pirotehnike, rasizma, govora mržnje i diskriminacije na utakmicama Dinama
- Novčani iznos za svaku utakmicu koja prođe bez kazne
- Natječaj na kraju polusezone
- Područja ljudskih prava (suzbijanje rasne diskriminacije, zaštita prava djece i mladih, zaštita prava beskućnika) i obrazovanja djece i mladih (potpora obrazovanju djece i mladih s posebnim potrebama)
- Isusovačka služba za izbjeglice u Republici Hrvatskoj, Centar za edukaciju i savjetovanje Sunce, Udruga Maštara, Udruga za djecu s teškoćama u razvoju Zvončići, Hrvatski savez slijepih, Udruga Ozana, Udruga Sv. Vinka Paulskog u Republici Hrvatskoj

PRIZNANJA

2017.

- ECA – Best community and social responsibility programme shortlist – “Feel the game = See the game” (TOP 7)

2018.

- CAFE – predavanje klubovima 1. i 2. lige u Rusiji, Ukrajini i Makedoniji
- GNK Dinamo postaje član EFDN mreže
- Peace and Sport – GNK Dinamo jedna od tri najbolje regionalne sportske organizacije s projektom “Jednakost = Jedini izbor”
- CAFE konferencija u Bilbao – panel rasprava na temu DAO
- CAFE nagrada – “CLUB INITIATIVE AWARD” za projekt “VIP doživljaj utakmice za navijače s intelektualnim teškoćama”

2019.

- GNK Dinamo - predstavnik u CAFE Working Group

UEFA @UEFA

.@gnkdinamo are an #EqualGame champion 🏆

Ensuring #TotalAccess for blind fans who want to watch them in the @EuropaLeague 🏆 twitter.com/gnkdinamo/stat...

GNK Dinamo @gnkdinamo

Audio deskripcija povijesne utakmice Dinamo - Viktoria na stadionu Maksimir! 🏆👏🇧🇪🇩🇪🇦🇪 //

Total access for all! 🗣️ "Feel the game = See the game" ➡️ ADC of a historical UEL Round of 32 match Dinamo - Viktoria at Maksimir stadium! 😊 #DZG #equalgame #totalaccess @cafefootball @UEFA

ECA AWARDS 2017 - 4 SEPTEMBER 2017 - GENEVA, SWITZERLAND

BEST COMMUNITY & SOCIAL RESPONSIBILITY PROGRAMME

SHORTLISTED PROJECTS #ECAEUROPE | #ECAGENERALASSEMBLY | #ECAAWARDS

KAA GENT BEL 'KAA GENT NEIGHBOURHOOD PROGRAMME'	OLYMPIQUE LYONNAIS FRA 'PARC OL: SMART CITY'S EMPLOYMENT'
GNK DINAMO CRO 'FEEL THE GAME = SEE THE GAME'	FC INTERNAZIONALE MILANO ITA 'CATCHING BULLYING OFFSIDE'
EVERTON FC ENG '41 GOODISON ROAD'	FEYENOORD ROTTERDAM NED 'S.V. GIO'
VILLARREAL CF ESP 'VILLARREAL CF EDI'	ABERDEEN FC SCO 'DEMENTIA FRIENDLY WELLBEING'
MANCHESTER CITY FC ENG 'CITY HEALTH'	

#RHODESTOPACE PEACE AND SPORT AWARDS 2018

GNK DINAMO **APOLLON LIMASSOL F.C.**

HOPE REFUGEE F.C.

REGIONAL SPORT ORGANISATION OF THE YEAR

REZULTATI

4 godine od početka rada časnika
za gledatelje s invaliditetom i
otvaranja kluba prema navijačima
s invaliditetom

< 2015.

Do 10 osoba s
invaliditetom
na pojedinoj
utakmici

2020.

Između 30 i
140 osoba s
invaliditetom
na pojedinoj
utakmici

VAŽNOST KOMUNIKACIJE

- Podizanje svijesti o važnosti jednakosti i važnosti integracije osoba s invaliditetom u nogomet i društvo

Web stranica, Facebook stranica, Instagram profil, Twitter profil, LinkedIn profil, YouTube kanal, Facebook nogometne škole i B momčadi

- Youtube → 2018. 10 000 → 2020. 32 500
- Ukupan broj pregleda = osam milijuna i 980 tisuća
- Tjedni doseg na društvenim mrežama → milijun i 80 tisuća korisnika
- Broj fanova na svim društvenim mrežama > 855 tisuća
- Web stranica Dinama godišnje ima preko 3 milijuna pregleda

Nije bitno uspoređivati se s drugim klubovima i zemljama. Važno je vidjeti pomak i napredak među vlastitim navijačima, u lokalnom okruženju i u odnosu na stanje u prošlosti na lokalnoj ili nacionalnoj razini.

HVALA!

